

4. Leaf, R. & McEachin, J. (1999). A Work in Progress: Behavior Management Strategies and a Curriculum for Intensive Behavioral Treatment of Autism. DRL Books.
5. Maurice C. Let Me Hear Your Voice: A Family's Triumph Over Autism. New York, 1993. 400p.
6. Hanley G.P., Vanselow N.R., Tiger J.H., & Ingvarsson E.T. (2007). Evaluation of client preferences for function-based treatment packages. Journal of Applied Behavior Analysis, 40(3), 523–538.
7. <https://www.aba-course.net.ua/>

Соціальні медіа та месенджери як сучасний тренд партнерства фахівця з батьками осіб з особливими освітніми потребами

*Трубіцина Юлія,
фахівець (консультант), практичний психолог
КУ «Інклюзивно-ресурсний центр»
Чугуївської міської ради Харківської області
uk_julia@ukr.net*

У статті розглядається досвід використання соціальних медіа та месенджерів як ефективного інструменту партнерської взаємодії фахівця з батьками осіб з особливими освітніми потребами (ООП) в умовах війни. Автор аналізує переваги цифрової комунікації, такі як оперативність, зручність, підтримка та інклюзивність. Представлено практичні кейси використання платформ (Instagram, Facebook, Telegram) для створення персоналізованого контенту, який сприяє розвитку дитини та підтримці батьків. Акцент зроблено на адаптації до цифрового середовища, побудові довіри, формуванні підтримувального середовища та інтерактивному форматі взаємодії.

Ключові слова: особливі освітні потреби, інклюзія, соціальні медіа, цифрова комунікація, партнерська взаємодія, дистанційна підтримка, практичні кейси.

Актуальність. В умовах війни батьки осіб з особливими освітніми потребами (ООП) стикаються з додатковими викликами, які впливають на розвиток, емоційний стан і безпеку їхніх дітей. Саме тому взаємодія з фахівцями (психолог, логопед, реабілітолог та інші) є надзвичайно важливою. Партнерство між фахівцем і батьками створює систему підтримки для дитини, де кожен учасник процесу має свою роль і внесок.

У сучасному освітньому середовищі використання соціальних медіа та месенджерів для спілкування з батьками є ефективним інструментом побудови комунікативного партнерства, яке сприяє:

- **оперативному обміну інформацією:** фахівці можуть швидко повідомляти батьків про успіхи і труднощі дитини;
- **залученню батьків до освітньо-корекційного процесу:** через групи в соціальних мережах, чати в месенджерах можна ділитися корисними порадами, відеофрагментами занять, інформаційним контентом щодо виховання, розвитку та навчання дітей;
- **комфорту і зручності для батьків:** вони можуть отримувати поради, рекомендації в будь-який час і в зручному форматі;

- **формуванню підтримувального середовища:** батьки можуть спілкуватися один з одним, обмінюватися досвідом, отримувати підтримку від фахівців.

Таким чином, комунікація фахівця з батьками через соціальні медіа/месенджери, створення персоналізованого інформаційного контенту – це не лише підтримка для дитини, а й ресурс для батьків, який допомагає їм знайти рішення у складних ситуаціях і забезпечити своїй дитині максимальний комфорт і розвиток навіть у кризових умовах.

Мета статті: розглянути практичні кейси вибору форм і каналів комунікації фахівця з батьками, а також створення інформаційного контенту для соціальних медіа, щоб залучити увагу цільової аудиторії, зберегти інтерес і сприяти взаємодії.

Описаний досвід є прикладом адаптації практичної діяльності фахівця до цифрового середовища: від ідеї до втілення.

Виклад основного матеріалу. Вибір форм комунікації з батьками потребує орієнтації на низку важливих аспектів, серед яких:

- **розуміння рівня цифрової грамотності:** оцінити рівень доступу до Інтернету й мобільних пристроїв, а також здатність батьків використовувати різні комунікаційні платформи (соціальні мережі, месенджери);
- **потреби та уподобання батьків:** визначити, який формат спілкування є зручним для більшості батьків: онлайн-зустрічі (Zoom, Google Meet), месенджери (голосові/текстові повідомлення, відео, аудіоінструкції, документи, корисні посилання), особисте спілкування, спільні онлайн-чати, інформаційні пости в соціальних мережах, електронна пошта;
- **планування та регулярність:** установити регулярність комунікацій з батьками та структурувати контент для соціальних мереж (певні теми/категорії, конкретний графік публікацій та ідеї для форматів (тексти, графіка, відео), що дозволить забезпечити належний рівень взаємодії з батьками і зменшити хаотичність у спілкуванні;
- **зручність для батьків із різним рівнем зайнятості:** оскільки батьки мають різний рівень зайнятості, для деяких родин доцільно вибрати лаконічні та ефективні формати спілкування: текстові й голосові повідомлення через месенджери, чек-листи.

Для надання батькам актуальної інформації, підтримки та можливості інтерактивної взаємодії можна використовувати популярні соціальні мережі/месенджери, оскільки вони дозволяють легко охопити вибрану цільову аудиторію та надають зручні інструменти для комунікації.

Instagram-профіль [Kids & Co \(@prokids parents\)](#) – тут я створюю та публікую контент, орієнтований на потреби батьків, додаю короткі відео з вправами або активностями для розвитку дитини, а також поради щодо підтримки емоційного стану дітей і батьків.

Використовую стратегію контекстуальних хештегів (#prokidsparents, #розвиткуваги #нейровправи #ментальнездоров'я #раннійвік #подоланнятривоги), що дозволяє зробити мій контент більш доступним для цільової аудиторії, яка шукає інформацію за конкретними темами.

Організую регулярні тематичні блоки для обговорення реальних ситуацій та взаємопідтримки (наприклад, «Режим дня», «Заняття вдома», «Увага дитини»,

«Праксис» тощо). Публікую ідеї для інтерактивних ігор вдома, що сприяють розвитку комунікативних навичок (#дозвіллядляродини).

Facebook-група [Коворкінг-майстерня "Kids'Skills"](#) – це простір для публікації матеріалів, які допомагають батькам проводити заняття з дітьми вдома. *Ось кілька ключових аспектів, яких я дотримуюсь при створенні цифрового контенту для групи:*

- розробляю короткі комплекси вправ для розвитку [зорово-моторної координації](#), [уваги і просторового сприймання](#), [дрібної моторики і пальцевого праксису](#), [міжпівкульної взаємодії](#) та [дворучної координації](#);
- супроводжую матеріал інструкцією ([прості кроки](#) і [рекомендації послідовності дій](#) батьків, [список необхідних матеріалів](#) для заняття);
- пропоную [варіанти адаптації](#) для [різного рівня розвитку](#);
- додаю [відео з демонстрацією](#), як правильно виконувати вправи, що робить матеріал більш наочним і доступним.

Telegram-канал [Підтримка без меж](#) – формат для безпечного спілкування та підтримки між батьками осіб з особливими освітніми потребами. Свідомо вибрала закритий формат спільноти, щоб забезпечити конфіденційність і зручність для батьків. Лише члени каналу бачать повідомлення, що дає змогу батькам відкрито ділитися своїми питаннями та досвідом. Доеднатися до спільноти можуть тільки перевірені учасники, яких додаю я (адміністратор) або які отримують запрошення.

Telegram-канал має комбіновану структуру – окремий канал для інформації + чат для питань/коментарів. Ураховуючи потреби батьків, їхню зайнятість і емоційне навантаження, я використовую такі формати подачі контенту на каналі:

- [Домашні завдання та активності](#): прості завдання для розвитку когнітивних, сенсорних і моторних навичок; ідеї для ігор, що сприяють соціалізації та емоційному розвитку.
- [Корисна інформація](#): **чек-листи і гайди**; **відео** (короткі гід по вправах, техніках підтримки); **безкоштовні ресурси** (сайти з матеріалами для розвитку осіб з ООП).
- [Юридична інформація](#): підтримка від держави, допомога від благодійних фондів і організацій.
- [Підтримка батьків](#): мотиваційний контент, практичні поради, які допомагають зберегти емоційний баланс.
- [Зворотний зв'язок](#): відкриті питання для обговорення певних тем.

Висновки. Використання соціальних медіа та месенджерів як інструменту партнерства фахівця з батьками сприяє змінам у взаємодії та підтримці, а саме:

- відсутність географічних обмежень дає змогу охопити ширше коло батьків, що особливо важливо у воєнний час, коли багато родин виїхали за межі країни;
- батьки отримують важливу й актуальну інформацію в зручному форматі (контент легко зберігати та повертатися до нього в будь-який час);
- регулярний контент мотивує батьків застосовувати практичні рекомендації в повсякденному житті;
- тематичні блоки та обговорення допомагають батькам краще розуміти особливості розвитку своєї дитини;

- інтерактивні формати (рубрики «питання-відповідь») сприяють активному залученню батьків, підвищенню спроможності та впевненості батьків у розвитку дитини, ураховуючи її актуальні можливості;
- закрита Telegram-спільнота стає місцем безпечного простору для батьків, де учасники можуть вільно ставити запитання та обговорювати важливі теми без страху осуду;
- батьки можуть не лише отримувати, а й ділитися власним досвідом, що створює ефект взаємонавчання;
- формується довіра між фахівцем і батьками, що підсилює ефективність співпраці.

Список використаних джерел

1. Вахула Б. Я. Соціальні інтернет-мережі, їхні функції та роль у формуванні громадянського суспільства. *Вісник Львівського університету. Серія соціологічна*. 2012. №. 6. С. 311–319.
2. Борисенко З., Гавришак Л. Сутність та механізми інтернет-соціалізації особистості. *Проблеми гуманітарних наук. Психологія*. 2017. Вип. 41. С. 4–17.
3. Дянько Ю. А. Соціальні мережі як форма сучасної комунікації: плюси і мінуси. *Сучасне суспільство*. 2012. Вип. 2. С. 179–184.
4. Практичні комунікаційні кейси в інклюзивному освітньому середовищі: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 22 листопада 2019 р.). Київ, 2019. 111 с.

Комплексний підхід до супроводу дітей з РДУГ: досвід практичного психолога ІРЦ

Успенська Віра Володимирівна,
фахівець КЗ «ХІРЦ №1», практичний психолог
verauspenskaya@gmail.com

У статті розглянуто сучасний комплексний підхід до супроводу дітей з розладом дефіциту уваги з гіперактивністю (РДУГ) в умовах інклюзивно-ресурсного центру. Авторка надає детальний опис кейсів, практичних вправ, гейміфікованих методик, сенсорної інтеграції та тілесно-орієнтованих практик.

Ключові слова: РДУГ, ІРЦ, нейропсихологія, тілесна терапія, гейміфікація, психоосвіта, інклюзивна освіта.

Актуальність. Зростання кількості дітей з діагнозом РДУГ, пов'язане з впливом цифрового середовища, соціальних мереж і змін у навчальній системі, висуває нові вимоги до фахівців ІРЦ. Необхідність поєднання тілесних, сенсорних, психоосвітніх і когнітивних методик є критично важливою для успішного супроводу таких дітей.

Мета статті: висвітлити практичний досвід застосування комплексного підходу до психологічного супроводу дітей з РДУГ в умовах ІРЦ, представити дієві інструменти, що сприяють стабілізації поведінки, розвитку уваги та взаємодії з родинами.